

Master of Yogic Science & A.T. Sem.-I1 Examination

Alternative Therapy

Time : 2-00 Hours]

March 2022

[Max. Marks : 50

વિભાગ-૧

નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો :

- ૧ આયુર્વેદની વ્યાખ્યા આપી દોષ, ધાતુ, મળ અને વિષય અગ્નિ વિશે વિસ્તારપૂર્વક સમજાવો. ૧૪
- ૨ નેચરોપેથીનો અર્થ આપી નેચરોપેથી લુપ્ત થવાના કારણો જણાવી તેના સિદ્ધાંતોની વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૩ કુદરતી ઉપચારના પ્રકારો જણાવી માટી ચિકિત્સા વિશે વિગતવાર ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૪ હાઈડ્રોથેરાપી વિશે વિગતવાર ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૫ યોગ એટલે શું? વિસ્તૃત સમજાવી નેચરોથેરાપી અને આયુર્વેદમાં યોગનું મહત્ત્વ સમજાવો. ૧૪
- ૬ પંચમહાભૂતનું જીવનમાં મહત્ત્વ વિગતવાર સમજાવો. ૧૪
- ૭ ઉપવાસ ચિકિત્સા અને એક્યુપ્રેશર ચિકિત્સા વિશે વિગતવાર ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૮ આયુર્વેદ અનુસાર પ્રકૃતિ એટલે શું? તેના પ્રકાર જણાવી વિગતવાર ચર્ચા કરો. ૧૪

વિભાગ-૨

ટૂંકમાં જવાબો લખો (આઠમાંથી ગમે તે ચાર) :

૦૮

- (૧) આયુર્વેદનો કયા વેદમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.
- (૨) ગાજરનું લેટીન નામ જણાવો.
- (૩) સુશ્રુત સંહિતા કોણે લખી છે?
- (૪) વાયુ (વાત)ના નામ જણાવો.
- (૫) અગ્નિ કેટલા પ્રકારના છે?
- (૬) આયુર્વેદના ભગવાન કોણ કહેવાય છે?
- (૭) પ્રાકૃતિક ચિકિત્સા દિવસ અને યોગ દિવસ ક્યારે મનાવવામાં આવે છે.
- (૮) ચાર પુરુષાર્થના નામ જણાવો.

1604E059-2

ENGLISH VERSION

SECTION-I

Answer any three of the following questions :

- 1 Explain in detail about Dosha, Dhatu, Mala and Vishama Agni by giving definition of Ayurveda. 14
- 2 Explain the meaning of Naturopathy. Explaining the reasons for its extinction and explain the principles in details. 14
- 3 Explain the types of natural remedies and explain in detail about Clay Therapy. 14
- 4 Explain the importance of Panch Mahabhoota in life. 14
- 5 Discuss Hydrotherapy in detail. 14
- 6 Explain the meaning of Yoga in detail explain the importance of Yoga in Naturopathy and Ayurveda. 14
- 7 Discuss about Fasting Therapy (Upavas) and Accupressure Therapy in detail. 14
- 8 According to Ayurveda what is "Prakruti". Discuss the type of prakruti and how we can test it? 14

SECTION-II

Write a short answer any four out of 8 :

08

- (1) Among four Vedas which Veda has description of Ayurved?
 - (2) What is the Latin name of carrot?
 - (3) Who is Author of Sushrut Sanhita?
 - (4) Give the name of Vata (Vayu).
 - (5) How many type of Agni?
 - (6) Who is the God of Ayurved?
 - (7) Who is founder of "Astang Yoga"?
 - (8) Who is considered as a father of surgery?
-